

# Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/teki-edukacyjn/94125,Zbrodnia-Pomorska.html>  
2021-06-23, 17:45

## Zbrodnia Pomorska

Stosunkowo nieliczna część mniejszości niemieckiej w Polsce była zaangażowana w działalność dywersyjną przeciw II RP, jednak oczekiwanie na ponowne przyłączenie Pomorza do III Rzeszy było wśród pomorskich Niemców powszechne. Nawet ci, którzy nie popierali nazizmu, byli zwolennikami aneksji polskich Kresów Zachodnich. 1 września 1939 r. dla polskich mieszkańców Pomorza był początkiem katastrofy dziejowej i walki o zachowanie własnej państwowości. Dla Niemców był to dzień wyzwolenia spod panowania polskiego.

Polscy i niemieccy historycy przez blisko 80 lat badający rozmiar zbrodni niemieckich na Pomorzu Gdańskim z 1939 r. są zgodni co do trzech kwestii. Po pierwsze, z powodu spalenia zwłok i zniszczenia archiwum Selbstschutzu nie ma możliwości wiarygodnego i pełnego oszacowania liczby pomordowanych. Po drugie, członkowie Selbstschutzu Westpreussen działający pod nadzorem SS byli wraz z jednostkami Einsatzgruppen głównymi sprawcami zbrodni. Po trzecie, skala zbrodni na Pomorzu Gdańskim z 1939 r., bez względu na to, które szacunki uznamy za najwiarygodniejsze, była największa w tym czasie w okupowanej Polsce. Tym samym była to pierwsza w czasie II wojny światowej tak wielka akcja eksterminacyjna wymierzona w ludność cywilną. Różne są natomiast szacunki co do liczby ofiar. 20 października 1939 r. dr Rudolf Tröger, prawnik, dowódca Einsatzkommando 16, donosił, że „mimo całej bezwzględności udało się zniszczyć tylko ułamek ludności polskiej w Prusach Zachodnich (szacunkowo 20 000)”. Jednak był to dopiero początek masowych rozstrzeliwań. Historycy szacują, że jesienią 1939 r. na Pomorzu Gdańskim Niemcy zamordowali od 20 do 50 tys. osób, głównie przedstawiciele polskiej inteligencji, ale także polskich rolników, robotników i rzemieślników, Żydów i osoby chore psychicznie.

Z imienia i nazwiska zidentyfikowano ok. 10 tys. ofiar.

## Zbrodnia pomorska 1939



## Pliki do pobrania

[Esej historyczny dla nauczycieli \(pdf, 4.76 MB\) 26.03.2020 10:00](#)

[Ćwiczenia dla uczniów szkół ponadpodstawowych \(pdf, 20.73 MB\) 26.03.2020 10:00](#)

# Zbrodnia 1939 pomorska

Materiały edukacyjne  
dla uczniów szkół ponadpodstawowych



BYDGOSZCZ–GDAŃSK–WARSZAWA 2019

TEKI EDUKACYJNE IPN

## Opcje strony